

De vroege lente

Februari / Maart

Het voelt misschien nog niet zo maar de lente staat voor de deur. Dat zie je ook aan de natuur die uit zijn winterslaap ontwaakt. In de moestuin kan je al een aantal groenten zaaien en planten. In dit document vatten we samen wat je allemaal kan doen tijdens deze twee maanden.

Onder elk onderdeel vind je ook linken naar documenten voor meer informatie (indien dat nodig zou zijn).

De betekenis van de woorden met een asterisk vind je in onze Woordenschatlijst, rubriek «Downloadbaar materiaal - Moestuin voor scholen».

EEN VLIEGENDE START

1. DE PERCELEN KLAARMAKEN	2
2. VOORZAAIEN IN DE KLAS	2
3. ZAAIEN EN PLANTEN IN VOLLEGROND	3
Zaaien in vollegrond.....	3
Planten in vollegrond	4
4. OPVOLGING TEELT	4
Onkruid wieden.....	4
Ziektes en plagen in het oog houden.....	4
Waterbeheer	5
Minimumtemperaturen opvolgen	5

1. DE PERCELEN KLAARMAKEN

- Wied* het onkruid, werk de groenbemers* in de grond of verwijder de grondbedekking op de percelen waar je wil gaan zaaien of planten.
- Maak de grond klaar : Maak de grond los* met een spitvork of een woelvork. Rijk de bodem aan volgens de noden van het gewas.

OM VERDER TE GAAN

www.tournesol-zonnebloem.be >Downloadbaar materiaal>Moestuin>Moestuin voor scholen

Hfst.1 De bodem - In de winter / In de lente

Hfst.3 Teelttechnieken - De grond voorbereiden

Hfst.3 Teelttechnieken - Het vals zaai-bed

Hfst.3 Teelttechnieken - Groenbemers

2. VOORZAAIEN IN DE KLAS

Door de teelt binnen op te starten, kan je de teeltduur met één à twee maand verlengen. Dit is noodzakelijk voor groenten die uit warme regio's komen en die hun levenscyclus bij ons buiten niet volledig kunnen afmaken. Voor andere teelten kan het interessant zijn doordat je vroeger kan beginnen, het kiemproces gecontroleerd kan opvolgen,... Het voorzaaien gebeurt vroeg in de lente, binnen in de klas, om te profiteren van de warmere temperaturen. Wanneer de plantjes beginnen kiemen, let je best op het volgende:

- de planten moeten **voldoende licht** krijgen zodat ze niet fileren, draai de pot regelmatig ;
- de planten moeten één of meerdere keren **verpot** worden, in een steeds grotere pot zodat ze voldoende voedingsstoffen krijgen en om te vermijden dat de wortels ronddraaien in de pot ;
- van zodra de omstandigheden het toelaten, laat je de planten **acclimatiseren** aan minder gunstige omstandigheden zoals lagere temperaturen, meer licht, wind,... zonder ze aan vorst bloot te stellen. De planten zullen trager groeien en daardoor forser en veerkrachtiger worden ;
- het merendeel van de planten wordt **buiten uitgeplant** nadat er geen vorst meer mogelijk is (na de IJsheiligen* rond half mei, maar soms ook iets vroeger naargelang het weer/microklimaat).

NAAM	BODEM-TEMPERATUUR OPKOMST	ZAAI PERIODE	OPMERKINGEN
Tuinboon	8°C 8-30 dagen	Februari	Zaai in aparte potten of 2 à 3 zaden per pot Plant uit wanneer de planten 10 cm groot zijn Binnen voorzaaien is optioneel
Erwt	5-24°C 6-30 dagen	Februari	Zaai in aparte potten of 2 à 3 zaden per pot Plant uit wanneer de planten 10 cm groot zijn Binnen voorzaaien is optioneel
Tomaat	20-27°C 6-15 dagen	Half februari tot half maart	Zaai in een bakje (1 zaad om de 4 à 5 cm) of apart in kleine potjes. Verspeen* in aparte potten van zodra de plant 2 à 3 echte bladeren heeft. Plant uit in vollegrond (liefst onder een afdak) of in een serre vanaf half mei.
Paprika en peper	20-30°C 10-13 dagen	Februari tot half maart	
Aubergine	12/25-28°C 4-8 dagen	Half februari tot half maart	
Ananaskers	20-35°C 10 dagen	Half februari tot half maart	

Andere groenten kunnen op dit moment binnen worden opgestart. Denk aan : **selderij, kool, koolrabi, kool, zomer- en winterprei**. Het zijn groenten met een lange teeltduur. De meeste scholen kopen daarom plantjes.

Indien je deze groenten ook wil zaaien, consulteer dan de desbetreffende groentefiches van hoofdstuk 6.

OM VERDER TE GAAN

www.tournesol-zonnebloem.be >Downloadbaar materiaal>Moestuin>Moestuin voor scholen

Hfst.3 Teelttechnieken - Zaaien

Hfst.6 Groenten in de kijker - Goudbes / Aubergine / Boon / Erwt / Kool / Paprika / Prei / Mais / Tuinboon / Tomaat

3. ZAAIEN EN PLANTEN IN VOLLEGROND

Zaaien in vollegrond

Basisregel zaaidiepte : bedek de zaadjes met ongeveer drie keer de breedte van het zaad.

De zaaiperiode is afhankelijk van het weer, de grondsoort maar ook de variëteit. Volg zeker de instructies op het zakje.

Bescherm de zaden tegen de kou en plagen door **een vliesdoek*** over de grond te leggen. Verwijder de doek zodra de plantjes kiemen zodat ze voldoende licht krijgen.

NAAM	BODEM-TEMPERATUUR OPKOMST	ZAAI-PERIODE	OPMERKINGEN	AFSTAND TUSSEN DE RIJEN
Tuinboon	8 °C 8-30 dagen	Februari tot maart	Zaaien in groepjes* van 2 à 3 zaden om de 15 – 20 cm. Aanaarden* wanneer 20 – 30 cm hoog.	40-50 cm
Erwt	5-24 °C 6 -30 dagen	Februari tot maart	Zaai in rijen om de 2 cm (stam) en om de 3 à 4 cm (stok) of in groepjes van 5-7 zaden (stam) om de 15 cm. Plaats een klimsteun.	35 cm (stam) 60 cm (staak)
Spinazie	8-30 °C 6-10 dagen	Half februari tot maart	Zaai in rijen* of uit de hand*. Dun uit* om de 8 à 10 cm na opkomst.	25-30 cm
Radijs « alle seizoenen »	7-32 °C 2-5 dagen	Vanaf maart	Zaai in rijen om de 3 à 5 cm of uit de hand of tussen andere groenten. Dun uit indien nodig.	20 cm
Kervel	5-30 °C 8-10 dagen	Vanaf maart	Zaai in rijen om de 5 cm of uit de hand.	20 cm
Raketsla	5-10 dagen	Vanaf maart	Zaai in rijen of uit de hand. Dun uit om de 15 – 20 cm indien nodig.	25 cm
Vroege wortel	7-30 °C 10-20 dagen	Maart tot half april	Zaai in rijen of banden van 8 à 10 cm breed. Dun uit om de 5 cm wanneer de plantjes enkele echte bladeren hebben.	20-30 cm

Planten in vollegrond

We spreken van planten als we iets anders dan zaden in de grond steken : bollen, knollen, plantjes,... In dit geval kan je het gewas ook beschermen tegen de kou en plagen met een **vliesdoek***. Verwijder de vliesdoek van zodra de planten beginnen te kiemen zodat ze voldoende licht hebben.

NAAM	OPKOMST	PLANT PERIODE	OPMERKINGEN	AFSTAND TUSSEN DE LIJNEN
Look	14 - 30 dagen	Februari tot half maart	Plant de teentjes om de 10 cm uit. De top van de teentjes steken uit de grond.	20-30 cm
Ui	14-21 dagen	Februari tot april	Plant de kleine plantuitjes in een rij om de 10 à 12 cm. Ofwel volledig in de grond ofwel met de top uitstekend.	20-25 cm
Sjalot	30 dagen of meer	Februari tot april	Plant de bollen op een rij om de 15 cm, de top uitstekend of net begraven.	20-30 cm

OM VERDER TE GAAN

www.tournesol-zonnebloem.be >Downloadbaar materiaal>Moestuin>Moestuin voor scholen

Hfst.1 De bodem - In de winter / In de lente

Hfst.3 Teelttechnieken - De grond voorbereiden

Hfst.3 Teelttechnieken - Het vals zaaibed

Hfst.3 Teelttechnieken - Groenbemesters

Hfst.6 Groenten in de kijker - Erwt / Look / Tuinboon / Radijs / Wortel / Veldsla en wintersla / Spinazie / Look / Sjalot en ui

3. OPVOLGING TEELT

Onkruid wieden

Na de opkomst van de planten, schoffel* je **regelmatig** of verwijder je het onkruid met de hand. Voor de meeste groenten kan je na het schoffelen de grond bedekken tussen de rijen. Hiermee vermijd je de opkomst van onkruid. .

Ziektes en plagen in het oog houden

De natuur ontwaakt langzaam. Afhankelijk van het weer kan het zijn dat je al te maken krijgt met slakken die dol zijn of jonge kiemplantjes. Ook slimme vogels weten de pas gezaaide zaden uit de grond te pikken. Vooral in de stad, kan het nodig zijn om jouw zaadjes en kiemplantjes te beschermen tegen katten die jouw perceel verwarren met hun kattenbak.

Ga regelmatig even kijken hoe het gaat met jouw tuin. Zo weet je wanneer het misgaat en kan je op tijd ingrijpen.

Waterbeheer

Jonge kiemplantjes hebben nog geen goed ontwikkeld wortelgestel. Wanneer de grond droog is of het regent gedurende een lange tijd niet meer, begiet dan de plantjes. Het is belangrijk dat de wortels op zoek gaan naar dieperliggende waterreserves. Wanneer je systematisch begiet, dan blijft de grond aan het oppervlak nat waardoor de wortels zich niet verder ontwikkelen. Begiet dus enkel indien nodig én veel in één keer!

Minimumtemperaturen opvolgen

In deze periode zijn we zeer afhankelijk van het weer. Het ene jaar is het precies nog winter, is de grond nog te nat om in de moestuin te werken,... Soms is het al zeer mooi weer. Ook bij mooi weer is vorst mogelijk. Let dus steeds op de korte -en lange termijn **weersvoorspellingen**. Afhankelijk van het weer kunnen we vroeger zaaïen en planten of moeten we dat juist even uitstellen. Soms zal het nodig zijn om jouw groenten (gedurende enkele dagen) te beschermen met een vliesdoek* indien er plots vorst wordt voorspeld.

OM VERDER TE GAAN

www.tournesol-zonnebloem.be >Downloadbaar materiaal>Moestuin>Moestuin voor scholen

Hfst.3 Teelttechnieken - Waterbeheer

Hfst.3 Teelttechnieken - Biologische bestrijding

Hfst.4 Te doen per seizoen - De schoolmoestuin doorheen het jaar

Hfst.5 Rond de moestuin - Wilde plant, interessant?

BIBLIOGRAFIE EN OPMERKINGEN

De kiemtemperaturen zijn voornamelijk ontleend aan “*Semences potagères, manuel pour les produire soi-même*”, éd. Rouergue.

Wij vermelden - voor zover mogelijk, zo niet zijn de cijfers cursief gedrukt - de minimumtemperatuur waarbij het zaad ontkiemt en de ideale kiemtemperatuur.

In het eerste geval zal ontkieming plaatsvinden, maar het zal traag gaan, de opkomst zal lager zijn. Alle temperaturen tussen de minimum en ideale kiemtemperatuur maken ontkieming mogelijk. Hoe dichterbij de ideale kiemtemperatuur komt, hoe sneller en vollediger de opkomst zal zijn.

